

Доклад за национални фокус групи

Работен пакет н. 2 – Резултат 2.2

Сравнителен анализ на всички доклади изготвени от партньорите по проекта.

Алтео Валентини и Марио Акиари, EGINA

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	2
Приносът на проекта ENNE	6
Фокус групи ENNE	7
Състав на фокус групите на национално ниво	7
Силните страни на ПОО	8
Слабите страни на ПОО	9
Ползите от мобилности	12
ПРИЛОЖЕНИЕ – Доклади, подадени от партньорите в проекта ENNE	15

Въведение

Обобщение на системата на ПОО и намерението на ENNE

Да започнем с един факт: **налице е изключителна хетерогенност, когато говорим за професионално образование и обучение**, което е продиктувано както от различните образователни системи, така и от социалните и икономически аспекти, които характеризират всяка държава. Поради тази причина взаимното опознаване и обменът на идеи и добри практики са много важно, както и изграждането на съюзи за сътрудничество и обмислянето на нови мерки за подкрепа и развитие. Това реално е ключов подход към мислене и действия, признат и от ЕС, за трайно повишаване на нивото на образованието и професионалното обучение и оптимизиране на интервенциите на транснационално ниво. ENNE се стреми да постигне този резултат чрез създаване на Мрежи за качествено ПОО в пет различни държави.

Несъмнено професионалното образование и обучение е ключов елемент от системите за учене през целия живот. Средно половината от всички млади европейци на възраст между 15 и 19 години са записани в начален ПОО курс или квалификация. Средните европейски стойности обаче крият съществени географски различия в процентите на участие, от 15% до над 70%. Налице са много причини за това и ENNE цели тяхното преодоляване.

Целта на ПОО е да осигури на гражданите знанията, уменията и компетенциите, които се изискват за определени позиции на пазара на труда; в допълнение, системата на ПОО отговаря на нуждите на икономиката и осигурява на участниците компетенциите, които са им необходими за личностно развитие и активно гражданство. В допълнение, тя подпомага бизнес представянето, конкурентоспособността, изследователската дейност и иновациите и е изключително важна за социалната и трудова политика. ENNE е на позиция между „казване и правене“, защото все още има много, което да се каже и направи!

Също така е вярно, че напоследък се повиши информираността за значимостта на този вид образование, от което могат да се облагодетелстват всички. „Всички“ включва както обучаемите и техните семейства, така и местната общност и бизнеси.

Днес системата на ПОО в Европа може да разчита на мрежа от участници, активни в областта на професионалното образование и обучение, и предвижда участието на много социални и икономически субекти. Има разделение на начално и постоянно ПОО. Началното професионално образование и обучение (НПОО) обикновено се предоставя в края на средното образование, преди навлизане в заетост. То се провежда в учебна среда (основно в класната стая) или в работен контекст, като учебни центрове и предприятия. Постоянното професионално образование и обучение (ППОО) се провежда след началното образование и обучение или след навлизане в пазара на труда. То има за цел повишаване на

знанията, подпомагане придобиването на нови умения, промяна или продължаване на личното и професионално развитие на гражданите.

Тази обща категоризация е различна в различните държави, в зависимост от националните системи за образование и обучение и икономическите структури. Европейските институции, държавите членки, кандидати и държавите от Европейското икономическо пространство, социалните партньори и доставчиците на ПОО са се договорили за набор от цели за периода 2015-2020 г.:

- **Промотиране на базирано на работа обучение във всичките му форми**, със специален фокус върху чиракуване, чрез участието на социални партньори, предприятия, търговски камари и доставчици на ПОО, както и стимулиране на иновация и предприемачество;
- **Допълнително развитие на механизми за осигуряване на качество в ПОО**, съгласно Препоръката за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (ЕРРОК) и обмен на информация и обратна връзка на базата на резултатите от обучение в системите на начално и постоянно ПОО;
- **Подобряване на достъпа до ПОО и квалификации за всички** посредством по-гъвкави и достъпни системи, по-специално чрез предлагане на интегрирани и ефикасни услуги за консултации и насоки чрез валидиране на нетрадиционно и неформално образование;
- **Допълнително засилване на ключовите компетенции в учебните програми за ПОО** и осигуряване на по-ефективни възможности за придобиване или развитие на тези компетенции чрез начално и постоянно професионално образование и обучение;
- **Въвеждане на систематични подходи и възможности** за начално и постоянно професионално развитие за **учители, преподаватели и обучители** в ПОО в училища и работни среди.

Работата на Комисията в областта на професионалното образование и обучение е подкрепена от две агенции:

 CEDEFOP Европейски център за развитие на професионално обучение (Cedefop), който допринася за разработването на европейски политики за ПОО и тяхното изпълнение чрез изследване, анализ и информация относно системи от ПОО, политики и практики, както и относно необходимите умения и търсенето в ЕС;

 ETF Европейска фондация за обучение (ETF), която допринася, в контекста на външните отношения на ЕС, за развитие на професионални умения и компетенции.

Накратко, ЕС промотира професионалното образование и обучение по различни начини:

Европейската система на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) подпомага валидирането и признаването на умения, придобити на работа, както и знания, асимилирани в различни системи и държави;

Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EPPOK) е инструмент, който има за цел да подпомогне европейските държави в промотиране и мониторинг на постоянното подобряване на техните ПОО системи на базата на общо договорени рамки;

Препоръката на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване идентифицира 14 критерии, които европейските държави и заинтересованите лица трябва да следват за дефиниране на качествено и ефективно чиракуване;

Европейският алианс за професионална подготовка, създаден през 2013 г., обединява държавите членки, държавите от Европейската асоциация за свободна търговия и държавите кандидати, както и над 230 заинтересовани лица, в ангажимент за подобряване предлагането, качеството и имиджа на професионалната подготовка. Мобилността на чираците бе наскоро добавена към целите на Алианса;

Европейската мрежа на чираците е създадена, за да даде платформа на млади професионалисти в дебати по темата за професионално образование и обучение и професионална подготовка;

Европейската седмица на професионалното обучение, стартирала през 2016 г., е европейска кампания, която има за цел да повиши привлекателността и да подобри имиджа на професионалното образование и обучение;

Работната група ET2020 за професионално образование и обучение има за цел да помогне на отговорниците за политиката и други заинтересовани лица да дефинират подходящи политики и практики. Настоящата работна група се фокусира върху иновация и дигитализация в ПОО в средното и висшето образование. Междуведомствената група за техническо и професионално образование и обучение (IAG-TVET), ръководена от ЮНЕСКО, осигурява координация на дейностите между водещи международни организации, включително и Европейската комисия, които имат отношение към политиката, програмите и изследванията в тази област.

В допълнение, не можем да не споменем основния финансов инструмент за подкрепа на политики в областта на ПОО:

Програма Еразъм+ има индикативен бюджет от 14.774 милиарда

евро, от които около 3 милиарда евро са инвестирани за професионално образование и обучение в периода от 2014 до 2020 г. Всяка година около 130 000 ученици и студенти и 20 000 преподаватели и персонал от институции за ПОО се облагодетелстват от възможностите за мобилност, предлагани от програма Еразъм+. В допълнение, чрез стратегическите партньорства по програма Еразъм+ са финансирани около 500 проекта на година. Програмата финансира и други дейности, като алианси за умения в различните сектори и други програми за нетуъркинг и изграждане на капацитет;

Европейският социален фонд (ЕСФ) е важен финансов инструмент за професионалното образование и обучение.

Между 2014 и 2020 г. тематична област позволи разпределяне на съществени ресурси за ПОО. Около 15 милиона евро са определени, наред други цели, за засилване на равния достъп за учене през целия живот и промотиране на гъвкаво образование, както и за подобряване на адекватността на образователните и учебни системи спрямо пазара на труда.

Приносът на проекта ENNE

В горната рамка, чрез създаването на национални мрежи за качество на ПОО в пет европейски държави, ENNE стартира през 2020 г. и има за цел:

- 1) **Осигуряване на специализирани инструменти и подкрепа за своите членове с цел подобряване качеството на предоставяните услуги;**
- 2) **Промотиране на взаимодействие и сътрудничество между различни доставчици на ПОО и повишаване качеството и привлекателността на ПОО;**
- 3) **Ангажиране на доставчици на ПОО във всяка държава, със специално внимание към тези, които не са участвали в европейски проекти за сътрудничество.**

Услугите, които националните мрежи ще предоставят на своите членове, включват:

- Месечен нюзлетър;
- Информационно табло, на което членовете могат да публикуват новини и информация относно текущите си проекти, търсене на партньори и др.;
- Инструменти и приложения (платформа EUCSEM, учебни курсове и др.);
- Разпространение на проекти/методологии, считани за добри практики;
- Допълващи услуги между членовете (напр. създаване на проекти за мобилност, в които доставчици на ПОО могат да изпълняват ролята на изпращаща или приемаща организация);
- Организиране и участие в конференции по темите на проекта ENNE;
- Възможности за придружаване на работа между организациите с цел обмен на добри практики;
- Спомагане разработването на европейски план за развитие.

След идентифициране на 5-те първоначални асоциирани партньори във всяка държава, които допринасят за създаването на всяка национална мрежа ENNE, проектите по партньора подпомагат съответните сътрудници в организацията на местни/национални фокус групи с цел:

- Събиране на информация относно това **как да се подобрят изграждането на капацитет и дейностите по мобилност**, планирани в работния план на проекта ENNE;
- Разширяване обхвата на националните мрежи ENNE чрез **идентифициране на поне 5 други организации за ПОО, които имат желание да се присъединят.**

Следователно, под координацията на партньорите по проекта, асоциираните партньори са отговорни за организирането на фокус групи с минимум 6 и максимум 10 представители, избрани измежду доставчици на ПОО, които предлагат различни образователни програми (напр. кетъринг, строителство, механика и др.).

На базата от резултатите на проучването, проведено в Италия, Португалия, България, Германия и Белгия, изготвихме настоящия доклад за сравнителен

анализ, който обобщава силните и слабите аспекти на ПОО, вижданията за ползи от международна мобилност и очакваните резултати от проекта ENNE сред местните доставчици на ПОО.

Фокус групи ENNE

Състав на фокус групите на национално ниво

Партньорите по проекта са провели 23 фокус групи и преки интервюта, основно в периода между април и юни 2020 г., с изключение на белгийския партньор, който стартира едва през лятото поради късното си присъединяване към консорциума.

IT – EGInA	PT – Arts&Skills	BE – Connectief	BG – ЕЦК	DE – Wisamar
5 фокус групи	3 фокус групи	5 фокус групи	5 фокус групи	5 фокус групи
15 ПОО центрове	21 ПОО центрове	16 ПОО центрове	29 ПОО центрове	21 ПОО центрове
- Alberghiero "Duca Di Buonvicino" - ISIS "Attilio Romanò" - ITIS "Augusto Righi" - ISIS "Sandro Pertini" Afragola - ITG "Della Porta/Portzio" - Liceo Scientifico "F. Vercelli" di Asti - IO "Pestalozzi" - Liceo statale "Turrisi Colonna" - ISS "Benedetto Radice" - Liceo Statale "Ettore Majorana" - IO "Salvatorelli Moneta" - IIS "Patrizi Baldelli" Cavallotti - IO Giano Bastardo - IPSIA "E.Orfini" - IO "Dante Alighieri"	- Средно училище Felgueiras - Училищна група Santos Simões - Училищна група Fafe - Училищна група Lixa - Професионално и технологично училище Profensino - Училищна група Santa Maria da Feira - Училищна група Coelho e Castro - Модно училище Порто - Професионално училище Bento Jesus Caraça - Порто - Институт за квалификация IP-RAM - Средно училище Amarante - СОРЕТАРЕ – Преподавателски кооператив - Училищна група Castelo de Paiva - Професионално училище и училище по изкуствата Alvore - EPROSEC – професионално училище - Професионално училище Mariana Seixas - Професионално училище Amarante - Професионално училище Espinho - Училищна група João da Silva Correia - Професионално	- Petrus en Paulus Campus West Oostende - GO Next Level X - Broedersschool Sint-Niklaas - GO Technisch Atheneum Brasschaat - College Ten Doorn Eeklo - Hivset Turnhout - PTI Kortrijk - Technische Scholen Mechelen - Scholengroep 23 - Athena campus Heule - LTI Oedelem - Sint Lutgardis Mol - Don Bosco Halle - Don Bosco Sint-Denijs-Westrem - ZAVO Zaventem	- ПУ Бяла - ПУ „Др. Петър Берон“ - ПУ „Мари Склодовска Кюри“, Сливен - ПУ Варна - ПУ „Христо Ботеве“, Шумен - ПУ „Дечко Пейчонов“, Казанлък - ПУ Бургас - ПУ „Н.Й. Вапцаров“, Ямбол - ПУ „Васил Левски“, Монтана, България - ПУ по домашни електроуреди - Национална търговско-финансова гимназия - ПУ Гълъбово - ПУ „Кольо Фичето“, Бургас - ПУ „Г.С. Раковски“, Стара Загора - ПУ „Енж. Недьо Ранчев“ - ПУ „Райна Княгиня“, Стара Загора - ПУ „Димитраки Хаджитошин“, Враца - ПУ „Васил Левски“, Благоевград - ПУ „Иван Вазов“, Слънчев бряг - ПУ Ямбол - ПУ „Владимир Петков Минчев“, Владимирово - ПУ „Н.Й.Вапцаров“, Хасково - ПУ „Ген. Иван Бъчваров“, Севлиево - ПУ Бургас - ПУ „Г.С. Раковски“, Ямбол - ПУ „Проф. Асен Златаров“ - Търговска гимназия, Бургас - ПУ „Тодор Пеев“, Етрополе - Професионално училище по земеделие	- BSZ Prof. Dr. Zeigner - Landwirtschaftskammer Niedersachsen „Europe for you“ c/o Bits & Grips gemeinnützige GmbH - Regionales Berufsbildungszentrum (RBZ) ECKENER-SCHULE Flensburg - Regierung von Schwaben - Berufliche Schule Pinneberg - Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH - ITKAM - Henriette-Goldschmidt-Schule - IHK Potsdam - HWK Braunschweig-Lüneburg-Stade - Handwerkskammer Schwerin - Handwerkskammer Münster - IHK Nürnberg für Mittelfranken - HWK Pfalz - Handwerkskammer Düsseldorf - Handwerkskammer Flensburg - Handwerkskammer Lübeck - HWK Leipzig - BSZ für Technik und Wirtschaft "Julius Weisbach" Freiberg - Ruth-Pfau-Schule - BSZ Großhain - Karl-Heine-Schule Leipzig - BSZ für Technik Gustav Anton Zeuner - Die Handelsschule (BSZ für Wirtschaft "Franz Ludwig Gehe" Dresden

производствения сектор става изключително важно за гарантиране адекватна подготовка на младите хора.

Методите на преподаване в системата на ПОО са все по-фокусирани върху подчертаване и/или подобряване на личностни и социални компетенции, включително меки умения, т.е. универсални и преносими компетенции чрез операционното измерение на действия: способността да си взаимодействаш и работиш с другите, умения за решаване на проблеми, креативност, критично мислене, само осъзнатост, устойчивост и **способност за идентифициране на наличните форми за насока и подкрепа за справяне с комплексността и несигурността на промяна**, подготовка за променящото се естество на съвременните икономики и комплексните общества. С други думи, има силно желание за засилване **централната роля на обучаемия в обучението, засилване на сътрудничеството с местния контекст и за създаване на ефективни планове за обучение, ориентирани към интегриране на основите в развитието на универсални или личностни умения, често наричани „меки умения“ в училище и в професионалния свят.**

Основни силни страни, идентифицирани във всяка от партньорските държави

Италия	Португалия	България	Белгия	Германия
- По-добра връзка с професионалния свят - По-лесно намиране на работа - Скорошен ангажимент на италианското правителство за преоценка на ПОО - Част от преподавателския персонал е открит към и готов за иновации в образованието - Взаимодействие между практика и теория - Развитие и подобряване на универсални компетенции	- Базирано на работа учене - Връзка с пазара на труда и професионалния свят - Уважаване на индивидуалния темп на научаване - Връзки между училища и компании - Гъвкавост на преподаването и учебното съдържание - Развитие и подобряване на конкретни и универсални компетенции - Образование за активно гражданство - Ограничаване на ранното напускане на училище	- Развитие на умения, изисквани от професионалния свят - Развитие и подобряване на универсални умения (екипна работа) - Комбинация от общо образование и професионално обучение - Ключова роля в икономиката на страната - По-висок шанс за намиране на работа след края на образованието - Взаимодействие между училища и компании в един град	- Решаване на проблеми - Теорията и практиката вървят ръка за ръка - Връзки между училището и сектора - Преподавателският подход е базиран на времето и интересите на учениците (персонализирано учене) - Учене, базирано на практика - Учениците са подготвени за пазара на труда	- Отлични отношения с компаниите - Висок процент на наемане след приключване на обучението - Международно признание за ефективността на дуалната система - Наличие на национална мрежа от инструктори по мобилност

Слабите страни на ПОО

С изключение на германската система, **отрицателният социален имидж на ПОО вероятно е най-голямата слабост**, спомената от заинтересованите страни от всички държави партньори в проекта ENNE. Системата на ПОО е все още обвързана с предразсъдъци: „по-нисши училища“, „социално паркиране“, училища, приемащи голям брой т.нар. „проблемни“ и немотивирани младежи.

Трудно е справянето с предразсъдъците на семейства, които записват децата си в лицеи или технически училища, вярвайки, че професионалното обучение ги подготвя за нископлатена работа, изцяло базирана на ръчен труд, с малко възможности за заетост. Пазарът на труда обаче сочи обратното: **компаниите търсят работници с адекватно обучение, но не ги намират!** В този случай услугата за насока на младежи също бива поставяна под въпрос, система, която се появява твърде късно, а в повечето случаи се оказва остаряла и безполезна.

С оглед на това, според резултатите, които получихме от местните фокус групи и интервюта, все още има някои очевидни недостатъци в системата на професионални училища, на които се основава това отрицателно виждане. На първо място, остарялото оборудване, с което се очаква обучаемите да се упражняват и да научават професията. Има и осезаем проблем с липса на средства, което изглежда води до липса на съоръжения и персонал. **Учебните програми са прекалено фиксирани** (това засяга и Германия) **и/или остарели**, в смисъл, че не отразяват нуждите на компаниите. Критикува се и отрицателното отношение на някои преподаватели при справяне с различни и иновативни начини на преподаване – а в някои случаи също и подготовката им за преподаване в системата на ПОО.

Основни силни страни, идентифицирани във всяка от партньорските държави

Италия	Португалия	България	Белгия	Германия
• Лош социален имидж на професионалното образование • Спад в процента на записани ученици • Липса на сътрудничество от страна на семействата • Висок процент на проблемни и/или уязвими ученици • Липса на съдействие от страна на някои ученици, които пречат на и/или подценяват европейските проекти и възможности за мобилност • Неэффективните насоки от страна на училището водят до висок процент на отпадане • Слабите производствени системи в някои райони осигуряват недостатъчно възможности за учениците • Слаби езикови умения на ученици и учители	• Отрицателен социален имидж с много предразсъдъци • "Проблемни" и немотивирани ученици • Ниски инвестиции и лошо оборудване • "Териториални различия" поради наличието на предприемаческа мрежа и разстоянието от най-населените центрове • Стажовете понякога се разглеждат като начин за набавяне на евтина работна ръка • Труден достъп до висше образование	• Квалификации с ниско социално признание • Непривлекателен имидж на ПОО • Недостатъчно участие - в някои случаи - на компаниите - в процеса на планиране и реализация на професионално обучение на ученици • Недостатъчно място, технологии и учители • Остарели учебни програми и инструменти • Късна и недобре развита кариерна консултация • Слаби езикови умения на преподавателите • Немотивирани и слабо представящи се ученици • Активиране на курсове, които не отговарят на реалните нужди на местните производствени бизнеси	• Немотивираните ученици избират професионални училища • Езикова бариера: незнаене на чужди езици (както и пречка за участие в евентуален международен обмен - страх от пътуване в чужбина) • Трудности при намиране на преподаватели и учители, които да придружават учениците в чужбина • Остаряло оборудване • Остарели образователни програми • Отрицателен социален имидж на професионалните училища • Липса на средства • Прекалено защитаващи родители • Липса на обучени преподаватели	• Много всеобхватна, но понякога прекалено фиксирана програма за професионално образование • Проблеми с езиковите умения • Конкуренция между публични и частни професионални училища • В някои случаи - слаба мотивация на учителите за извънкласни дейности

Ползите от мобилности

„Да си събереш багажа и да участваш в мобилност по Еразъм ти помага да израснеш“... твърдение, споделено на всички фокус групи. **Израстване, което има както лични, така и професионални измерения и важи както за обучаемите, така и за преподавателите, а и – което е важно – за компаниите.** Младите хора поемат отговорност, опознават други хора и придобиват опит в справяне с различни култури. Те обикновено имат възможност да работят с нови машини и последни технологии. Всички универсални умения са повлияни благоприятно от това – особено езиковите и междуличностни умения се упражняват по начин, който не може да се имитира в класната стая. Пътуването и работата в други държави позволява на някои ученици да направят свой житейски избор. При връщането си учениците обикновено са по-мотивирани, а академичното им представяне обикновено се подобрява. Професионалните им биографии се обогатяват с опит в чужбина, което е добавена стойност в процеса на подбор. Не на последно място, програмите за учебна мобилност дават възможност на ученици, които иначе не биха могли да си позволят такова преживяване.

Както бе посочено в началото, преподавателите също се облагодетелстват много от международната мобилност, защото имат възможност да научат нови образователни методологии и да ги предадат на своите колеги или в рамките на сътрудничество с местни компании.

Основните заплахи, които оказват влияние върху участието в мобилност, са: липса на познания по работния език, първоначалния „страх“ на обучаемите от досег с чужда държава, нежелание от страна на семействата им, трудности при намиране на преподаватели или учители, които да искат да пътуват. Много притеснения са свързани и с появата на здравната криза, свързана с COVID-19 и макар да се надяваме тя скоро да приключи, това подкрепи идентифицирането на алтернативни начини за провеждане на международна мобилност, основно чрез използване на комбинация от дистанционна работа и иновативни имерсивни технологии (напр. виртуална мобилност).

Най-важните ползи от мобилностите, идентифицирани във всяка партньорска държава

Италия	Португалия	България	Белгия	Германия
- Подобрено представяне на учениците след връщане от мобилността - Висока мотивация - Засилване на универсални компетенции - Повишаване автономността на учениците - Позволява проучване на кариерни възможности - Полза за местната общност - Възможност за житейски избор за преместване в чужбина - Възможност за пътуване независимо от финансовото положение	- Личностно и професионално израстване за учениците - Езикови умения - Професионално израстване за учителите - Съпоставка с други методики на преподаване - Възможност за опознаване на ново оборудване	- Културен обмен - Развитие на предприемачески умения - Подобряване на езиковите и комуникационни умения - Възможности за заетост - Подобряване имиджа на професионалното образование	- Учениците поемат отговорност - Допринася за професионалните им биографии - Позволява на учителите да сравняват преподавателски подходи и да израстват професионално - Отправна стъпа за учениците в професионалния свят - Възможност за опознаване на различни градове и нови неща - Подобряване на езикови умения, комуникация и взаимодействие - Възможност за пътуване за всеки - Възможност да видят и научат за новаторски машини - Обмен на добри практики - Идеи за иновации в преподавателската методика	- Израстване за учениците - Ползи за училищата и компаниите - Придобиване на езикови умения - Развитие на междуличностни и межкултурни умения - Възможност за житейски избор чрез решение за местене в чужбина

Очакванията и исканията на ENNE

Предвид описаните по-горе елементи и проучването на нуждите на всички участници в ПОО, попитахме заинтересованите лица за очакванията им за активно участие в изграждане на капацитет и действия за нетуъркинг, предложени от ENNE и неговите партньори?

Събраните отговори варират **от повишаване на информираността и обучение до разработване и управление на проекти**. По отношение на повишаването на информираността има огромен набор от предложения за това как системата на ПОО да бъде по-позната и оценена. По-специално, с цел подобряване на нейния социален имидж, се предлага да се организират събития, които да са отворени за местната общност, при които ПОО организациите могат да комуникират какво и как правят, с фокус върху гледната точка на обучаемите.

Налице е силно и споделено искане за предлагане на възможности за обучение и разговори за всички етапи и действия от проекта, от идеята до нейната реализация. Следователно се поставя акцент върху следните въпроси: ефективно набиране на средства, управление на проекти и процеси на вземане на решения (роли, отговорности, лидерство в управлението на проекти), изграждане на партньорства и стратегическо планиране за ангажиране на местни заинтересовани лица, организация на качествени мобилности, връзки с компании – домакини и др.

Най-често споменаваните въпроси, свързани с реализацията на проекти, са безопасност и качество, както и гарантиране на валидиране и сертифициране на резултатите от обучението, включително: стратегия за гарантиране и контрол на качеството на резултатите и производствените процеси, методи за извършване на дейности за мониторинг и контрол, критерии за управление на рискове и критични ситуации.

Други конкретни искания за обученията относно езикови, междуличности и преподавателски умения също бяха споделени от участниците във фокус групите, които като цяло изразиха силната си мотивация за отваряне на своите центрове, сътрудничество на национално и международно ниво и изграждане на добри и трайни партньорства.

ПРИЛОЖЕНИЕ – Доклади, подадени от партньорите в проекта ENNE

